

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. *nr. 2.*Fylke: *Hordalands.*

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: *Dypvåg.*Emne: *Transport av høg.*

Bygdelag:

Oppskr. av: *Johanne Kås.*Gard: *Dypvåg.*(adresse): *Dypvåg p.s.*G.nr. *25* Br.nr. *4.*A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Frodelmule.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Dypvåg er et utpregt sjældstekt med små gårdsbruk, bare noen ganske få opp til ca 50 mål innmark. På disse bruk har en sjeldent hest, men ellers foregår høgtransporten frodelmule på ryggen i kiver. Der hvor teigene ligger så til, er en nå beplantet i bær og grønn, parallell hantjerre. På flere steder er en egen ved høgtransporten henvist til kver.

1) De samme metoder brukes på samtlige bruk. Det har aldri vært tale om innmark-slutt høg i kveret.

2) Anger steder. Transporten til høy foregår for de større bruk nedh. på hest, på de små i grønn på hantjerre eller på ryggen i kiver. I en voksen manns bær skal det være fem "hjemmer" av høyt høg. Til å bære kiver - "kiver" - brukes tau. Bæreren, topp eller slæ og utjente begrøver her på stedet.

Høyløsa bærer frodelmule som fastebær. Til et beiret kiver høg, hvor gjennomsnittet stikker og bæreren og hjelpepersonen trekker til fra hest sin kant. Imidlertid bæreren setter si i kiver og hjelpe-

21
manneren stiller sig foran bæreren og naar i
Lænderens og reiseri vedkommende.

I det tilfælde holder bæreren tævel over skulde-
ren. Men i det skede tures og lida krampe
i knæpp, stikker en tænderne i rygda annen-
tures vei. Når så bæreren i forsvulget "knijet"
slår den ene en knude over den andres tænder-
de hull inne ved rygda. Hjelperen står bak
og løfter i bæreren, og bæreren holder i dette
tilfelle Lænderens over hodet.

Dermed midde hjelpe til i stikken.

Det har aldri vært behov for noe som snor-
ske eller lappstrang i tøyknappet.

Det har hendt at en har brukt trekkor for
i fiske høyet tjene, oftest av den grunn
at en ingen hjelpe mann hadde til å
reise seg.

3) Høyet fiskes tjene på sommerfjere.

4) Når det gjelder tøyknappet brukes det
både alom. arbeidskjere på ta tjene og lang-
kjere på fjell. For tøyknappet påsettes
en grind - ca. 3 m. lang og 1.20 m. bred i øvre
kant - som her kalles trom - hvor vokal-
den i nå som for. Til det vanlige leses en
ca 1/2 skippund tøy i tøyknappet. Til
skippundet regnes en fem lærer. Hjulerne
i tøyknappet. For en 70 år siden var det meget
dårlig med veier på gårdene i hele herredet.
I den tiden brukte en å tjene høyet på lang-
elnde uten skoning - treshoning.

Det var ingen regel for første eller siste lær.
Inntil midde ligge tjene på vellen, ut skul-
de rakes sammen og føres i luis.

5) Høyet fiskes oftest med stang. Fiskes det

5 med tær holder det å gjære lussed. Det har
aldri vært brukt mere enn en best for høy-
lussed - av lett forståelige grunner.
Sp. med 5 + 6 + ikke anvendes.

3

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYØDØY

82